

Ekstra ekst

Av HARALD VIKØYR

BERGEN (VG) 2012 ble ekstremværets år; preget av tørke, flom og uvanlig stor ismelting i Arktis, konstaterer Verdens meteorologiorganisasjon. Men er det på grunn av menneskeskapt global oppvarming?

Den ødeleggende flommen i Thailand i 2011 var det ikke, men den dødelige tørken i Øst-Afrika var det.

En gruppe amerikanske og britiske forskere har forsøkt å gi svaret. Gruppen var ledet av Thomas A. Peterson ved NOAA - National Oceanic and Atmospheric Administration. Analysen er publisert i American Meteorological Society.

Den store Thailand-flommen:

Nei

Thailand opplevde at flere

... men er været menneskeskapt?

elver gikk over sine bredder etter en uvanlig våt monsun i månedene juli til september. Flommen nådde nesten inn til hovedstaden Bangkok. Det pågikk i to måneder og skadene er anslått til inntil 45 milliarder dollar.

Men nedbørsdata viser at nedbørmengden var stor,

men ikke svært uvanlig dette året. Nedbøren har heller ikke vist noen økende

trend her. Tvert om peker forskerne på måten jordbruksland er gjort om til industriområder, på feil styring av vannreservoarer, og omlegging av den store elven Chao Phraya som vesentlige årsaker.

Tørken i det østlige Afrika: Ja I 2011 ble det østlige Afrika

rammet av tørke og hungersnød, særlig Somalia, men også deler av Etiopia. Regnet uteble både vinter og vår, og dette kom på toppen av høye matvarepriser i verden, kronisk fattigdom i området og dessuten politisk ustabilitet.

Deler av østlige Afrika har lidd under at det stadig regner mindre, i alle fall de siste tiårene, og dette linkes til den sterkt økende temperaturen i havoverflaten i Det indiske hav og vestlige del av Stillehavet. I tillegg hadde Stillehavet en La Nina-periode som forsterket dette.

Tørken i Texas: Sterkt sannsynlig ja

Texas opplevde tidenes tørke, de seks månedene fra mars til august var langt varmere og tørrere enn man

noensinne hadde registrert under hetebølger.

Forekomsten av uvanlig tørre og varme år i Texas har økt fra 60-tallet til 2000-tallet. Klimaforskerne mener at dette skyldes menneskeskapt klimaendring. Likevel kan ikke forskerne garantere at en så ekstrem tørke- og hetebølge ikke kunne skjedd i Texas også før denne oppvarmingen fant sted.

Ekstremt varm november i Europa: Ja

Sørlege England opplevde en ekstremt varm november i 2011. Hva er oddsene for det?

Jo, det viser seg at oddsene har falt. På 1960-tallet ville en så varm november statistisk skjedd hvert 1250. år. På 2000-tallet er det fortsatt sjeldent, men ikke fullt så eksklusivt:

EKSTREM-TØRKE:

Slik så det ut 3. august 2011 i San Angelo, Texas. Restene av en karpelisk ligger på bunnen av det uttørkede vannet.

Foto: AP

remt

Statistisk vil dette nå skje hvert 60. år.

Ekstremvinter i Nord-Europa:
Vet ikke

England opplevde en av tidenes kaldeste vintre, og særlig uvanlig var dette i England, som har verdens lengste meteorologiske måleserie – som går 352 år tilbake. Månedstemperaturene var hele 5,3 grader under normalen. **Flyplasser ble stengt, skoler ble stengt, og over hele landet fikk barna et minne for livet – de opplevde noe så sjeldent som hvit jul.**

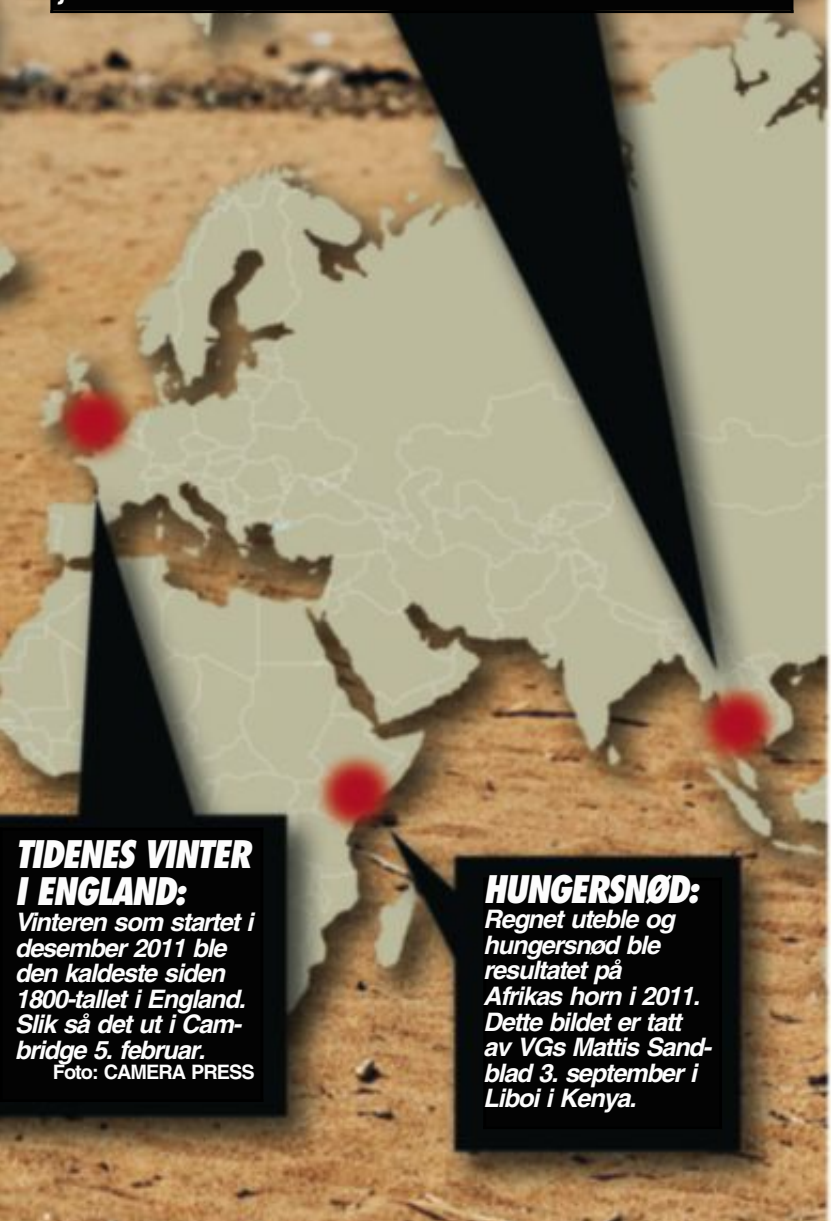
Klimaforskerne konkluderer at slike ekstremhendelser er enda sjeldnere nå enn på 60-tallet, men vil vente på ytterligere forskning før de blir

helt kloke på dette. En forklaring lansert av den amerikanske forskeren Jennifer Francis er at de storstilte værssystemene om vinteren beveger seg saktere, slik at samme værtype varer lenger på det enkelte sted, noe som kan føre til henholdsvis tørke, kulde og flom.

– Dette er interessant lesning, for mange spør jo nettopp om hvorvidt enkelthendelser kan linkes direkte til klimaendringene. Faglig sett er det også interessant hvordan de har brukt ulike metoder for å bestemme endret sannsynlighet, sier klimaforsker Asgeir Sorteberg ved Bjerknes Senteret for klimaforskning.

EKSTREMFLOM: I to måneder lå store industriområder i Bangkok under to og en halv meter vann i 2011. Klimaforskernes analyser viser at det ikke var forårsaket av klimaendringer, men av endringer i elveløp, dårlig styring av demninger og fjerning av jordbruksland. Foto: EPA

TIDENES VINTER I ENGLAND:

Vinteren som startet i desember 2011 ble den kaldeste siden 1800-tallet i England. Slik så det ut i Cambridge 5. februar. Foto: CAMERA PRESS

HUNGERSNØD:

Regnet uteble og hungersnød ble resultatet på Afrikas horn i 2011. Dette bildet er tatt av VGs Mattis Sandblad 3. september i Liboi i Kenya.

GAVETIPS!

Smykkesett
596,-
Sølv med cubic zirkonia

Pr. stk **298,-**
Halssmykke og ørepynt i sølv med cubic zirkonia

BEST SELGER!

Kanú 398,-
Ring i sølv med cubic zirkonia
KSR80150

1 498,-
Halssmykke i 9 karat hvitt gull med sorte og hvite cubic zirkonia
BGP92028

DIAMANTRING!
Hvitt gull 0,30 carat wesselton!

NÅ 6 998,-
Før 9 998,-
XDR27130P

NYHET!

2 098,-
Dameklokke med safirglass, perlemorskive, stener, og dato, 100m vannrett
06-7163.04.001

GAVESETT med klokke og penn

2 190,-
Dameklokke med perlemorskive, stener og dato, 100m vannrett
GANT GIFTSET DAME

4 198,-
"Coutura" Kronograf med safirglass, dato og alarm, 100m vannrett
SNAF11P1

Finne din Bjørklundbutikk på www.bjorklund.no